

"רציתי שהתלמידים ידעו שאני פה בשבילם" – אינטראקציות בין מורים לתלמידים באפליקציית הוואטסאפ (פוסטר)

סיגן גיורא	שחר ברוקס	חגית מישר-טל
מכון טכנולוגי חולון (HIT)	מכון טכנולוגי חולון (HIT)	מכון טכנולוגי חולון (HIT)
sivan.gil19@gmail.com	ShaharBrooks@gmail.com	hagitmt@gmail.com

"I Wanted My student to Know I'm Here for Them" – Teachers-Students Interactions on WhatsApp (Poster)

Sivan Giora	Shahar Brooks	Hagit Meishar-Tal
Holon Institute of Technology	Holon Institute of Technology	Holon Institute of Technology

Abstract

This study examines the teacher's reasons for choosing the WhatsApp application as a mean of communication with their students, the modes of teacher-students interaction and the challenges they are facing in this environment. To examine these questions, we conducted semi-structured interviews with ten teachers in secondary schools who manage WhatsApp groups with their students. The Interviews were analyzed according to the Community of Inquiry model (COI) (Garrison et al., 2010). The findings show that the teachers see WhatsApp mainly as a convenient and efficient communication tool for informational messages and less as a teaching tool. However, the teachers mention many advantages such as encouraging learning and providing a tool for overcoming the barrier of shame. The use of Whatsapp in class is still new and holds the potential of providing a good learning experience when used properly.

Keywords: WhatsApp, community of inquiry, teacher student relationships.

תקציר

אפליקציית הוואטסאפ להודעות מיידיות נחשבת כיום לאחת האפליקציות הפופולריות בעולם עם יותר מ-800 מיליון משתמשים (Church, K., & deOliveira, 2013). לאחרונה, ניתן לראות שימוש ההולך וגובר באפליקציה בתוך כותלי בית הספר. מורים רבים בוחרים להשתמש באפליקציה כאמצעי נוסף לתקשורת עם התלמידים (Manier & Modi, 2014, Yeboah & Ewur, 2014).

מחקר זה בחן את סיבות המורים לבחירה באפליקציית הוואטסאפ כאמצעי תקשורת עם תלמידיהם, את השימושים שהם עושים בסביבה זו בהקשר הוראתי, ואת האתגרים עימם הם מתמודדים בסביבה זו.

כדי לבחון שאלה זו ערכנו ראיונות אישיים חצי מובנים עם עשרה מורים בבתי ספר תיכוניים, המנהלים קבוצות בוואטסאפ עם תלמידיהם. את הראיונות ניתחנו לפי מודל COI (community of inquiry) של גריסון ושות' (2010), המספק מסגרת תאורטית לניתוח קהילות למידה מקוונות והנוכחות של המורה בתוכן. המודל מורכב משלושה אלמנטים חיוניים לבניית ידע שיתופי ולתחושה של קהילה בסביבה המקוונת: נוכחות הוראתית, נוכחות חברתית ונוכחות

קוגניטיבית. הנוכחות ההוראתית יכולה להיות נוכחות הוראתית כללית (ארגונית/ניהולית), נוכחות הוראתית-חברתית ונוכחות הוראתית-קוגניטיבית.

מתוך הניתוח עולה שהיבט הנוכחות ההוראתית הארגונית בא לידי ביטוי במידה הרבה ביותר. 80% מהמורים מעידים על כך שהוואטסאפ הוא כלי נוח ויעיל להעברת הודעות באופן מרוכז לכיתה, כמו שבא לידי ביטוי בציטוט הבא: "דרך מהירה להעביר הודעות לכולם במרוכז". כמו כן, העידו המורים שהוואטסאפ מאפשר להם להיות יותר זמינים לתלמידיהם; "הוואטסאפ נגיש ואני גם ככה שם... והטלפון תמיד עליי". קבוצת הוואטסאפ עוזרת למורים להתחבר לעולמם של התלמידים; "דרך העולם שלהם אני מביא אותם אלי...".

בהיבט הנוכחות החברתית, השימוש בוואטסאפ יוצר אצל המורים תחושת קרבה לתלמידיהם. אחד המורים טען כי "זה יוצר איזושהי קרבה שאין אותה כל יום". קרבה זו, על פי המורים, יוצרת אצל התלמידים תחושת ביטחון שהמורה נמצא שם עבורם; "רציתי שהתלמידים ידעו שאני פה בשבילם אז פתחתי את הקבוצה". בנוסף, הוואטסאפ משמש ככלי להתגברות על מחסום הבושה; "הרבה יותר קל לתלמידים שלא אוהבים לדבר, שם הם יותר פתוחים". מבחינת היבט הנוכחות הקוגניטיבית עולה כי המורים רוצים שהתלמידים יצליחו, ולשם כך הם מוכנים להיות יותר זמינים עבורם; "אני רוצה לגרום לתלמידים להצליח". התלמידים מעלים שאלות ובקשות לעזרה לימודית; "שולחים לי ומצלמים לי בפלא שאלות של מספרים, ומבקשים עזרה לפתור". בכך הוואטסאפ מאפשר את המשך הלמידה גם לאחר שעות בית הספר.

אל מול היתרונות עולים גם קשיים איתם צריכים המורים להתמודד, למשל התמודדות עם זמני שימוש לא מקובלים, שיח לא הולם, טשטוש הגבולות בין מורה לחבר והחדירה לחייו הפרטים של המורה.

לסיכום, לקבוצה בוואטסאפ ישנו פוטנציאל לימודי רב. מכיוון שהפלטפורמה עדיין נחשבת לחדשה בעולם החינוך, נושא זה דורש מחקר נוסף שיאפשר להציג צדדים נוספים ודרכי שימוש נכונות בקבוצות הוואטסאפ, שיהוו מודל למורים שיחליטו לפתוח קבוצה וכך יוכלו לנהל קבוצה יעילה שתפיק את מקסימום התועלת לשני הצדדים.

מילות מפתח: וואטסאפ, קהילת למידה, קהילת חקר, יחסי מורים-תלמידים.

מקורות

- Church, K., & de Oliveira, R. (2013, August). What's up with whatsapp?: comparing mobile instant messaging behaviors with traditional SMS. *In Proceedings of the 15th international conference on Human-computer interaction with mobile devices and services* (pp. 352-361). ACM.
- Garrison, D. R., Anderson, T., & Archer, W. (2010). The first decade of the community of inquiry framework: A retrospective. *The Internet and Higher Education, 13*(1), 5-9.
- MANIAR, D. A., & MODI, M. A. (2014). Educating WhatsApp generation through WhatsApp. *ZENITH International Journal of Multidisciplinary Research, 4*(8), 23-38.
- Yeboah, J., & Ewur, G. D. (2014). The impact of whatsapp messenger usage on students' performance in Tertiary Institutions in Ghana. *Journal of Education and practice, 5*(6), 157-164.